קישור לדף עזר למורה

מחאות והפגנות במהלך מלחמת "חרבות ברזל"

מפגינים למען שחרור החטופים בתל אביב | צילום :אבשלום ששוני, פלאש 90

הפגנת פורום תקווה ופורום הגבורה | צילום :אבשלום ששוני, פלאש 90

הפיקוח על הוראת האזרחות

מטרות השיעור

1. **ידע והיכרות עם נושא ההפגנות שמתרחשות בזמן מלחמת חרבות ברזל** – התלמידים יכירו ויתוודעו לחופש המחאה וההפגנה לביטויו במהלך מלחמת "חרבות ברזל" ולסוגיות שבגינן אנשים יצאו להפגין ולמחות.
2. **זיהוי מושגים באזרחות הקשורים לחופש ההפגנה והמחאה** – התלמידים יזהו מושגים הקשורים לחופש המחאה וההפגנה – חופש הביטוי, חופש ההתארגנות, מנגנוני פיקוח בלתי פורמאליים, עקרון הגבלת השלטון, עקרון שלטון העם, עקרון שלטון החוק.
3. **חשיבה ביקורתית** – התלמידים יזהו וינסחו שאלות על בסיס דילמות הנוצרות סביב מימוש חופש ההפגנה והמחאה בזמן מלחמה ועל גבולות המחאה.
4. **התלמידים ידונו בהתנגשויות בין זכויות, עקרונות וערכים.**
5. **גיבוש והבעת עמדה** – התלמידים יביעו עמדות בנוגע לדרכי מחאה שונות בזמן מלחמה.
6. התלמידים יצרו **תוצר אזרחי** הקשור בנושא השיעור.

שגרת החשיבה: רואה חושב שואל

1. רואה See :
שאלה מנחה: "מה אתה רואה"?

מטרה :בשלב זה ,התלמידים מתבקשים להתמקד בתיאור מדויק של מה שהם רואים ,ללא פרשנות או הסבר .**מדובר בתיאור עובדתי** בלבד של הפרטים הנראים ,בין אם מדובר בתמונה ,סרטון ,טקסט או כל חומר אחר .המטרה היא לעודד את התלמידים לשים לב לפרטים הקטנים ולדייק בתיאורם.

2. חושב Think :
שאלה מנחה: "מה אתה חושב על מה שראית"?

מטרה: לאחר שתיארו מה הם רואים, התלמידים מוזמנים **לחשוב על המשמעות** של הדברים שראו. הם מביעים דעות, מעלים רעיונות ומנתחים את המידע בצורה ביקורתית. המטרה היא לעודד את התלמידים לחשוב לעומק ולנסות להבין את הסיבה או ההקשר של הדברים.

3. שואל Wonder :
שאלה מנחה: "מה אתה שואל בעקבות מה שראית וחשבת"?

מטרה: בשלב האחרון, התלמידים **שואלים שאלות** שמגיעות בעקבות התצפיות והמחשבות שלהם. אלו יכולות להיות שאלות פתוחות שמזמינות חקירה נוספת או שאלות שמבקשות להעמיק את ההבנה.

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

מה אתם רואים בתמונות?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים בעקבות מה שראיתם וחשבתם?

הפגנה למען עסקת חטופים בתל־אביב | צילום :יונתן זינדל, פלאש 90

הפיקוח על הוראת האזרחות

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

הפיקוח על הוראת האזרחות

מה אתם רואים בתמונה?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים בעקבות מה שראיתם וחשבתם?

משפחות החטופים פורום "תקווה" | צילום :גדעון מרקוביץ

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

מה אתם רואים בתמונה?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים בעקבות מה שראיתם וחשבתם?

הפגנה בבניין ההסתדרות 24.06.24 | צילום: אדר איל

הפיקוח על הוראת האזרחות

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

מה אתם רואים בתמונה?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים בעקבות מה שראיתם וחשבתם?

מחאה נגד אספקת סיוע הומניטרי לרצועה | צילום: "תורת לחימה"

הפיקוח על הוראת האזרחות

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

מה אתם רואים בתמונות?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים בעקבות מה שראיתם וחשבתם?

הפגנת חרדים נגד חוק הגיוס | צילום: איתי רון

מפגינים בעד ונגד גיוס, בזמן שהלוחמים בעזה ממשיכים להילחם | צילום :דוברות המשטרה, דובר צה"ל, EPA/ABIR SULTAN

הפיקוח על הוראת האזרחות

חופש ההפגנה והמחאה
בזמן מלחמת "חרבות ברזל"

מה אתם רואים בתמונות?

מה אתם חושבים על מה שראיתם?

מה אתם שואלים
בעקבות מה
שראיתם וחשבתם?

מחאת תלמידים על עיצומי המורים ברמת השרון | צילום: איתי רון

מחאת תלמידים על עיצומי המורים
צילום : איתי רון

משימה לתלמידים | שאילת שאלות

הצעה מס' 1

- **אתרו** מקור מידע הנוגע לחופש המחאה בזמן מלחמת "חרבות ברזל".
- **סכמו** בקצרה את המידע.
- **נסחו** 3 שאלות הנובעות ממקור המידע שמצאתם.
- **סווגו** את סוגי השאלות לשאלות פתוחות וסגורות.
- **המירו** את אחת השאלות הסגורות לשאלה פתוחה.
- **זהו** בשאלה 2-3 מושגים באזרחות הקשורים לשאלה שבחרתם ו**הסבירו** כיצד הם קשורים לשאלה.
- **הביעו בכתב** את העמדה שלכם בנושא ועמדה מנוגדת תוך שימוש במושגים נוספים מתחום האזרחות הרלוונטיים.
- **צרו תוצר** יצירתי המשקף את העמדה שלכם ומעביר מסר שאתם רוצים להעביר.

משימה לתלמידים | ניסוח דילמה

הצעה מס' 2

1. בחרו באחת הסוגיות עליהן התקיימה/מתקיימת מחאה במהלך המלחמה (למשל עסקת חטופים בתמורה ליציאת צה"ל מרצועת עזה והפסקת הלחימה; גיוס חרדים לצה"ל; מאבק ארגון המורים).
2. אתרו מקורות מידע מהימנים ואקטואליים העוסקים בסוגייה שבחרתם.
3. על בסיס מקורות אלו, נסחו דילמה והציגו לפחות שתי עמדות שונות ומנוגדות תוך שימוש במושגים מתחום האזרחות.

דיון כיתתי מסכם עם שאלות מנחות

- האם חופש ההפגנה והמחאה הוא מוחלט? האם יש להתיר/לאסור הפגנות בזמן מלחמה? מדוע?
- האם ראוי לדעתכם להפגין בזמן מלחמה? האם זה חשוב?
- האם ישנו הבדל עקרוני בין הפגנה הקשורה לקיום מלחמה או אופן ניהולה לבין הפגנה על נושאים שאינם קשורים במישרין (למשל, תנאי העסקת מורים?)
- האם ישנם נושאים שהיו רלוונטיים גם לפני המלחמה אך כעת הצורך לעסוק בהם גבר?
- האם לדעתכם ישנן דרכי מחאה שאינן מוצדקות בזמן חירום אך כן מוצדקות בזמן שגרה?